

O aktuální problematice současné ruské konfliktologie

АНДРУНИК, А.: *Конфликтология*. Пермь: Министерство образования и науки Российской Федерации. Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования Пермского национального исследовательского политехнического университета, 2013. 250 с.

Autorem recenzované rusky psané vědecké publikace s názvem *Konfliktologie* je erudovaný badatel Andrej Petrovič Andrunik z Permské státní univerzity v Rusku. Konfliktologie znamená speciální disciplínu, která se zabývá studiem a zkoumáním vzniku, původu, rozvoje, zákonitostí, řešení a završování či ukončování konfliktů na jakékoliv libovolné úrovni. Předkládaná monografie představuje systematizovanou interpretaci a výklad o základních a stěžejních problémech konfliktologie. Jádrem obsáhlého díla je vysvětlení pojmu konflikt, uvádí se jeho etymologická analýza, historie zrodu a rozvoje konfliktologických idejí. V uvedených intencích se charakterizují různé typy konfliktů, příčiny jejich vzniku, varianty rozvoje konfliktních situací a rovněž různorodé strategické a taktické postoje v chování člověka při konfliktu, neshodě či nesouhlasu. Zvláštní pozornost je věnována řešení konfliktních situací a procedurám, které vedou k překonávání nesrovnalostí a rozporů:

«Наиболее распространены два подхода к пониманию конфликта. При одном из них конфликт определяется как столкновение сторон, мнений, сил, то есть весьма широко. При таком подходе конфликты возможны и в неживой природе. Понятия «конфликт» и «противоречие» фактически становятся сопоставимыми по объёму. Другой подход заключается в понимании конфликта как столкновения противоположно направленных целей, интересов, позиций, мнений или взглядов оппонентов или субъектов взаимодействия. Здесь предполагается, что субъектом конфликтного взаимодействия может быть либо отдельный человек, либо люди и группы людей». [*Конфликтология* 2015] V předmluvě (s. 5) ke svému spisu samotný autor píše: «Каждый человек на протяжении своей жизни неоднократно сталкивается с разного рода конфликтами. Без конфликтов человеческая жизнь невозможна. Они были, есть и будут, пока существует человечество, каждый представитель которого имеет свой взгляд на мир, свое мнение, отличающееся от мнения другого.

В сущности, там, где есть люди, имеющие различные представления о целях и способах их достижения, о планах и принципах жизнедеятельности, где не подавляется проявление человеческой индивидуальности, творчества, неизбежно возникают конфликтные ситуации».

Monografii s názvem *Konfliktologie* lze hodnotit jako úspěšnou a nepochybně přínosnou publikaci, která si v každém případě zasluhuje další zkoumání i aplikaci a uplatnění v analogických podmínkách a situacích. Knihu je možné využít i jako studijní materiál při výuce odborného ruského jazyka v rámci studijního oboru Filologie – Ruský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod (RJEMO). Obsah a uspořádání publikace plně umožňuje používat ji při četbě a překladu psaného záznamu odborného charakteru. Texty v ruském jazyce připravují studenty-rusisty k lepšímu zvládnutí a hlubšímu osvojení ruského jazyka jako prostředku komunikace ve specifických podmínkách, přičemž všechno je prezentováno, řešeno i vysvětlováno na základech a principech postupnosti, doplňování, rozšiřování a posloupnosti – a to jak v lexikálním, tak v tematickém, sdělovacím a komunikativním záměru či plánu. Tento postup společně se způsobem podání, explikace, upevňování a aktivizace studijního materiálu zvyšuje jak efektivnost vzdělávání, tak i celkovou kultivovanost všeobecně vzdělávací úrovně a intenzity studia. Monografie je rozdělena na osm stěžejních kapitol, z nichž každá obsahuje několik dalších podkapitol: 1) *Pojem konfliktu*, 2) *Formování konfliktologických idejí*, 3) *Předmět konfliktologie a metody výzkumu*, 4) *Osobnostní faktory vzniku konfliktů*, 5) *Vnitřní osobnostní konflikt*, 6) *Meziosobnostní konflikt*, 7) *Konflikty ve společnosti nebo v organizaci*, 8) *Strategie chování v konfliktu*, 9) *Technologie řešení konfliktů*. Neoddělitelnou a organickou součástí posuzované publikace tvoří rovněž *Slovník nejdůležitějších pojmů* a *Seznam odborné literatury*.

Třeba zdůraznit, že všechny části knihy jsou vyvážené, dobře vymezené a přehledně strukturované. Důsledně, logicky a v přirozeně stanovené návaznosti je v nich postupně se všemi atributy předkládána obsahová stránka zkoumané problematiky. Nehledě na to, že konfliktologie se jako samostatná věda v Rusku teprve formuje a utváří, «за последнее время на русском языке вышло в свет множество популярных брошюр и книг, содержащих полезные сведения и советы относительно того, как успешно справляться с конфликтами, многие из которых изобилуют советами и поучительными историями, но, как видится автору, не отвечают своему главному предназначению — обобщению теории конфликта в ее тесной взаимосвязи с практикой конфликтного взаимодействия» (s. 6).

Nová publikace je svým odborným zaměřením určena zejména ruským studentům, posluchačům specializovaného programu bakalářského oboru Management. Nicméně Andrej Andrunik se snažil předložit zásadní informace o tomto pozoruhodném tématu i všem těm, kteří se zabývají psycho-

logickými aspekty chování, věnují pozornost otázkám vzájemných vztahů v kolektivu a zajímají se o aktuální problematiku současné moderní konfliktologie.

Zdeňka Matyušová

Literatura:

Конфликтология. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Конфликтология> [online] [cit. 07.01.2015].

Sumarizace a inovace: různé pohledy na literaturu

Формы времени и сумасшествия в литературе и искусстве. Litteraria Sedlcensia. Colloquia, tom XIV-I. Redakcja serii Roman Mnich, том под ред. Альдоны Борковской и Людмилы Мних. Instytut neofilologii i badań interdyscyplinarnych Uniwersytetu przyrodniczo-humanistycznego w Siedlcach, Section de langues slaves de l'Université de Lausanne, Instytut germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Siedlce 2014. ISSN 2081-3295.

[71]

ГЕЛЛЕР, Л.: *По русской литературе и окрестностях*. Litteraria Sedlcensia. Colloquia, tom XI. Redakcja serii Roman Mnich. Instytut neofilologii i badań interdyscyplinarnych Uniwersytetu przyrodniczo-humanistycznego w Siedlcach, Siedlce 2014. ISBN 978-83-63307-88-2, ISSN 2081-3295.

V letech perestrojky a v době po roce 1989, resp. 1991 se téma času a prostoru v umění stalo módním.¹ To mi připadalo zvláště podivné, když u nás za inspirace především M. M. Bachtina, ale i D. S. Lichačova, Gastona Bachelarda a jiných se o tom psalo již dříve. Od doby, kdy jsem na této bázi psal Ruskou románovou kroniku (1979, těžce a se šrámy obhájeno 1980, vydáno 1983 [POSPÍŠIL 1983]), a později Labyrint kroniky [POSPÍŠIL 1986] a kdy se postupně od 80. let objevuje bachtinovská edice Svatoňova a Hodrové², potom série prací z topologie, o románu zasvěcení, všude převažuje spaciální problematika, aplikovaná potom na její vlastní prózu, od 90. let poměrně hodně překládanou). Zásadním problém, jenž neřešil a nevyřešil ani M. Bachtin, je spjatost času a prostoru, aby měl oprávnění jeho pojem chronotopos (chro-

1 Viz naše studie z posledních let: [POSPÍŠIL 2004; POSPÍŠIL 2006; POSPÍŠIL 2014].

2 Česká edice M. Bachtina Román jako dialog z roku 1980, kandidátská práce Daniely Hodrové Pohyb románu, školitel Štěpán Vlašín, rkp. 1979, knižně upraveno jako Hledání románu [HODROVÁ 1989].